

Universal Declaration of Human Rights - Croatian

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

OPĆA DEKLARACIJA O PRAVIMA ČOVJEKA

UVOD

Budući da su priznavanje uroćenog dostojanstva i jednakih i neotućivih prava svih članova ljudske obitelji temelj slobode, pravde i mira u svijetu,

Budući da su nepoštovanje i preziranje prava čovjeka imali za posljedicu akte, koji su grubo vrijećali savjest čovječanstva i budući da je stvaranje svijeta u kojem će ljudska bića uživati slobodu govora i vjerovanja i slobodu od straha i nestašice bilo proglašeno kao najviša tečnja običnih ljudi,

Budući da je bitno da prava čovjeka budu zaštićena vladavinom prava, kako čovjek ne bi bio primoran da kao za posljednjim sredstvom posegne za pobunom protiv tiranije i ugnjetavanja,

Budući da je bitno da se unaprećuje razvoj prijateljskih odnosa između naroda;

Budući da su narodi Ujedinjenih naroda ponovno potvrdili u Povelji svoju vjeru u osnovna prava čovjeka , u dostojanstvo i vrijednost čovjekove osobe i ravnopravnost muškaraca i žena i budući da su odlučili unaprećivati društveni napredak i bolji životni standard u široj slobodi,

Budući da su se drćave članice obvezale da u suradnji s Ujedinjenim narodima postignu unaprećenje općeg poštovanja čovjekovih prava i osnovnih sloboda i njihovo održavanje,

Budući da je zajedničko razumijevanje tih prava i sloboda od najveće važnosti za puno ostvarenje te obveze,

OPĆA SKUPŠTINA

proglašava

OVU OPĆU DEKLARACIJU O PRAVIMA ČOVJEKA kao zajedničko mjerilo postignuća za sve narode i sve drćave radi toga da bi svaki pojedinac i svaki organ društva, imajući Deklaraciju stalno na umu, tećili da ućenjem i odgojem pridonesu poštovanju tih prava i sloboda i da bi naprednim nacionalnim i mećunarodnim mjerama osigurali njihovo opće i djelotvorno priznanje i održavanje, kako meću narodima samih drćava ćlanica, tako i meću narodima onih područja koja su pod njihovom sudbenošću.

ĆLANAK 1.

Sva ljudska bića raćaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i svijješću i treba da jedno prema drugome postupaju u duhu bratstva.

ĆLANAK 2.

Svakome su dostupna sva prava i slobode navedene u ovoj Deklaraciji bez razlike bilo koje vrste, kao što su rasa, boja, spol, jezik, vjera, politićko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno porijeklo, imovina, roćenje ili drugi pravni položaj.

Nadalje, ne smije se ćiniti bilo kakva razlika na osnovi politićkog, pravnog ili mećunarodnog položaja zemlje ili područja kojima neka osoba pripada, bilo da je to područje neovisno, pod starateljstvom, nesamoupravno, ili da se nalazi ma pod kojima drugim ogranićenjima suverenosti.

ĆLANAK 3.

Svatko ima pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost.

ČLANAK 4.

Nitko ne smije biti drčan u ropstvu ili ropskom odnosu; ropstvo i trgovina robljem zabranjuju se u svim svojim oblicima.

ČLANAK 5.

Nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili poničavajućem postupku ili kažnjavanju.

ČLANAK 6.

Svatko ima pravo da se svagdje pred zakonom priznaje kao osoba.

ČLANAK 7.

Svi su pred zakonom jednaki i imaju pravo, bez ikakve diskriminacije, na jednaku zaštitu zakona. Svi imaju pravo na jednaku zaštitu protiv bilo kakve diskriminacije kojom se krši ova Deklaracija i protiv svakog poticanja na takvu diskriminaciju.

ČLANAK 8.

Svatko ima pravo na djelotvorna pravna sredstva putem nadležnih nacionalnih sudova zbog djela kojima se krše osnovna prava koja mu pripadaju temeljem ustava i zakona.

ČLANAK 9.

Nitko ne smije biti podvrgnut samovoljnom uhićenju, zatvoru ili izgonu.

ČLANAK 10.

Svatko ima pravo da ga u punoj jednakosti pošteno i javno sasluša neovisan i nepristran sud radi utvrđivanja njegovih prava i obveza i bilo kakve kaznene optužbe protiv njega.

ČLANAK 11.

1. Svatko optučen za kazneno djelo ima pravo da se smatra nevinim dok se na osnovi zakona krivnja ne dokaže na javnoj raspravi na kojoj je imao sva jamstva potrebna za svoju obranu.

2. Nitko se ne smije smatrati krivim za kazneno djelo na osnovi bilo kakvog čina ili propusta koji nisu bili kazneno djelo prema nacionalnom ili međunarodnom pravu u vrijeme kada su bili počinjeni. Isto tako ne smije se izricati teća kazna od one koja se mogla primijeniti kada je kazneno djelo počinjeno.

ČLANAK 12.

Nitko ne smije biti izvrgnut samovoljnom miješanju u svoj privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje, niti napadajima na svoju čast i ugled. Svatko ima pravo na zaštitu zakona protiv takvog miješanja ili napada.

ČLANAK 13.

1. Svatko ima pravo na slobodu kretanja i stanovanja unutar granica svake države.

2. Svatko ima pravo napustiti bilo koju zemlju, uključujući svoju vlastitu, i vratiti se u svoju zemlju.

ČLANAK 14.

1. *Svatko ima pravo traćiti i ućivati u drugim zemljama utoćište pred progonima.*
2. *Na to se pravo ne moće pozivati u slućaju progona koji su izazvani nepolićkim zloćinima ili djelima protivnima ciljevima i naćelima Ujedinjenih naroda.*

ĆLANAK 15.

1. *Svatko ima pravo na drćavljanstvo.*
2. *Nitko ne smije samovoljno biti lišen svoga drćavljanstva niti mu se smije odreći pravo da promijeni svoje drćavljanstvo.*

ĆLANAK 16.

1. *Punoljetni muškarci i ćene, bez ikakvih ogranićenja u pogledu rase, drćavljanstva ili vjere, imaju pravo sklopiti brak i osnovati obitelj. Oni su ravnopravni prilikom sklapanja braka, za vrijeme njegova trajanja i prilikom njegova razvoda.*
2. *Brak se sklapa samo uz slobodan i potpun pristanak onih koji namjeravaju stupiti u brak.*
3. *Obitelj je prirodna i osnovna društvena jedinica i ima pravo na zaštitu društva i drćave.*

ĆLANAK 17.

1. *Svatko ima pravo da sam posjeduje imovinu, a isto tako da je posjeduje u zajednici s drugima.*
2. *Nitko ne smije samovoljno biti lišen svoje imovine.*

ĆLANAK 18.

Svatko ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjere; to pravo uključuje slobodu da promijeni svoju vjeru ili vjerovanje i slobodu da, bilo pojedinaćno ili zajedno s drugima, javno ili privatno, oćituje vjeru ili vjerovanje ućenjem, praktićnim vršenjem, obredima i odrćavanjem.

ĆLANAK 19.

Svatko ima pravo na slobodu mišljenja i izraćavanja; ovo pravo uključuje slobodu mišljenja, bez tućeg miješanja, a isto tako i traćenje, primanje i priopćavanje obavijesti i ideja bilo kojim sredstvima i bez obzira na granice.

ĆLANAK 20.

1. *Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udrućivanja.*
2. *Nitko ne moće biti primoran pripadati nekom udrućenju.*

ĆLANAK 21.

1. *Svatko ima pravo sudjelovati u upravi svoje zemlje, neposredno ili preko slobodno izabranih predstavnika.*
2. *Svatko ima pravo na jednak pristup javnim slućbama u svojoj zemlji.*
3. *Volja naroda treba da bude osnova drćavne vlasti; ta se volja mora izraćavati povremenim i slobodnim izborima, uz opće i jednako pravo glasa, tajnim glasovanjem ili odgovarajućim postupcima slobodnog glasovanja.*

ĆLANAK 22.

Svatko, kao ćlan društva, ima pravo na socijalno osiguranje i pravo ostvarivati gospodarska, socijalna i kulturna prava potrebna za svoje dostojanstvo i za razvoj svoje osobnosti putem drćavne pomoći i mećunarodne suradnje, a u skladu s organizacijom i

sredstvima svake države.

ČLANAK 23.

- 1. Svatko ima pravo na rad, na slobodan izbor zaposlenja, na pravične i povoljne uvjete rada i na zaštitu od nezaposlenosti.*
- 2. Svatko bez razlike ima pravo na jednaku plaću za jednaki rad.*
- 3. Svatko tko radi ima pravo na pravičnu i povoljnu plaću koja njemu i njegovoj obitelji osigurava čovjeka dostojni opstanak i koja se, po potrebi, dopunjuje drugim sredstvima socijalne zaštite.*
- 4. Svatko ima pravo radi zaštite svojih interesa osnivati sindikate i stupati u njih.*

ČLANAK 24.

Svatko ima pravo na odmor i dokolicu, uključujući razumno ograničenje radnih sati i periodične plaćene dopuste.

ČLANAK 25.

- 1. Svatko ima pravo na čitovni standard koji odgovara zdravlju i dobrobiti njega samoga i njegove obitelji, uključujući hranu, odjeću, stan i liječničku njegu, te potrebne socijalne usluge, kao i pravo na osiguranje u slučaju nezaposlenosti, bolesti, nesposobnosti, udovištva, starosti ili drugog pomanjkanja sredstava za čivot u prilikama koje su izvan njegove moći.*
- 2. Majka i dijete imaju pravo na posebnu skrb i pomoć. Sva djeca, roćena bilo u braku ili izvan njega, moraju uživati istu socijalnu zaštitu.*

ČLANAK 26.

- 1. Svatko ima pravo na obrazovanje. Obrazovanje mora biti besplatno, bar u osnovnim i nićim stupnjevima. Osnovno obrazovanje mora biti obvezatno. Tehnićko i strućno obrazovanje mora biti općenito pristupaćno, a više obrazovanje takoćer mora biti pristupaćno svima na osnovi sposobnosti.*
- 2. Obrazovanje mora biti usmjereno punom razvitku ljudske osobe i na ućvršćenje poštovanja ćovjekovih prava i osnovnih sloboda. Ono mora unaprećivati razumijevanje, snošljivost i prijateljstvo meću svim narodima , rasnim i vjerskim skupinama i mora unaprećivati djelatnost Ujedinjenih naroda na odrćanju mira.*
- 3. Roditelji imaju prvenstveno pravo birati vrstu obrazovanja za svoju djecu.*

ČLANAK 27.

- 1. Svatko ima pravo slobodno sudjelovati u kulturnom ćivotu zajednice, ućivati u umjetnosti i sudjelovati u znanstvenom napretku i u njegovim koristima.*
- 2. Svatko ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koji proistjeću od ma kojeg znanstvenog, knjićevnog ili umjetnićkog djela kojemu je autor.*

ČLANAK 28.

Svatko ima pravo na društveni i mećunarodni poredak u kojem prava i slobode navedeni u ovoj Deklaraciji mogu biti potpuno ostvareni.

ČLANAK 29.

- 1. Svatko ima obveze prema zajednici iz koje je jedino moguće slobodno i puno razvijanje njegove osobnosti.*

2. U izvršavanju svojih prava i sloboda svatko mora biti podvrgnut samo ograničenjima određenima zakonom isključivo radi osiguranja dućnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih i radi zadovoljenja pravićnih zahtjeva morala, javnog poretka i općeg blagostanja u demokratskom društvu.

3. Ta prava i slobode ni u kojem se slučaju ne mogu primjenjivati protivno ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

ĆLANAK 30.

Ništa se u ovoj Deklaraciji ne moće tumaćiti kao pravo ma koje drćave, skupine ili osobe da sudjeluje bilo u kojoj djelatnosti ili da ćini bilo kakvu radnju usmjerenu uništenju bilo kojih ovdje navedenih prava i sloboda.
